

Ekonomiye Dair Öne Çıkan Düzenlemeler ¹

23 – 29 Kasım 2023

İthalatta KDV indirim hakkı kaldırıldı

İthalatta gözetim ve korunma önlemi uygulamaları kapsamında hesaplanan katma değer vergisi (KDV) indirim hakkının kaldırılması kararlaştırıldı.

Konuya ilişkin Cumhurbaşkanı Kararı, Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

Buna göre, ithalatta gözetim uygulamasına tabi mallara ilişkin gümrük beyannamelerinde beyan edilen ve tevsik edilemeyen tutarlar ile bu tutarlar nedeniyle doğan ve KDV matrahına dahil edilen her türlü vergi, resim harç ve paylar dolayısıyla ödenen KDV indirim hakkı kaldırıldı.

İthalatta korunma önlemi olarak uygulanan gümrük vergisi veya ek mali mükellefiyetler, ithalatta haksız rekabetin önlenmesi amacıyla uygulanan dampedinge karşı vergi ve telafi edici vergiler ile bu tutarlar nedeniyle doğan ve KDV matrahına dahil edilen her türlü vergi, resim harç ve paylar dolayısıyla ödenen KDV indirim hakkının da kaldırılması uygun bulundu.²

EFT/FAST'lerde %50 fazla azami ücret uygulaması kaldırıldı

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), bankaların hafta içi saat 16.00 sonrası ve hafta sonu yapılan EFT/FAST işlemleri için yüzde 50 fazla azami ücret uygulamasını kaldırdı.

TCMB'nin Finansal Tüketicilerden Alınacak Ücretlere İlişkin Usûl ve Esaslar Hakkında Tebliğ'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ'i ile Bankalarca Ticari Müşterilerden Alınabilecek Ücretlere İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ'i Resmi Gazete'de yayımlandı.

¹ Bu bülten TEPAV tarafından hazırlanmakta ve iş dünyasının yakından takip ettiği vergi, istihdam, devlet destekleri, ticaret ya da finansal alanlardaki öne çıkan yasal düzenlemeleri esas almaktadır.

² Cumhurbaşkanı Kararı: İthalatta Gözetim ve Korunma Önlemi Uygulamaları Kapsamında Hesaplanan Katma Değer Vergisinin İndirim Hakkının Kaldırılmasına Dair Karar (Karar Sayısı: 7846), Resmi Gazete, Sayı: 32379, (24 Kasım 2023).

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/11/20231124-2.pdf>

Hafta içi saat 16.00'dan sonra ve hafta sonu gerçekleştirilen EFT/FAST işlemlerinde bankalar, azami EFT/FAST tarifelerinin yüzde 50 fazlası kadar ücret alabiliyordu.

1 Aralık 2023'te yürürlüğe girecek düzenlemeler ile saat veya gün farkı olmaksızın bütün EFT/FAST işlemlerinde azami ücret tarifesi aynı uygulanacak.³

Yeniden değerlendirme oranı 2023 için %58,46 olarak belirlendi

Resmi Gazete'de yayımlanan Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği'ne göre, yeniden değerlendirme oranı, bu yıl için yüzde 58,46 olarak tespit edildi.

Hazine ve Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından hazırlanan Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği, Resmi Gazete'de yayımlandı.

Tebliğde, Vergi Usul Kanunu uyarınca yeniden değerlendirme oranının, yeniden değerlendirme yapılacak yılın ekim ayında (ekim dahil) bir önceki yılın aynı dönemine göre Türkiye İstatistik Kurumunun yurt içi üretici fiyat endeksinde meydana gelen ortalama fiyat artış oranı olduğu ve bu oranın Bakanlıkça Resmî Gazete ile ilan edilmesi gerektiği belirtildi.

Bu kapsamda, yeniden değerlendirme oranının, 2023 yılı için yüzde 58,46 olarak tespit edildiği kaydedildi.

Düzenlemede, bu konuda daha önce yayımlanmış tebliğlerin de yürürlükte bulunduğu bildirildi.

Çeşitli vergi ve harçlarla ilgili kanunlarda, vergi, harç ve ceza tutarlarının her yıl yeniden değerlendirme oranı kadar artması öngörülüyor.⁴

³ Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasından: Cumhurbaşkanı Kararı: Finansal Tüketicilerden Alınacak Ücretlere İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ (Sayı: 2020/7)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sayı: 2023/33), Resmi Gazete, Sayı: 32380. (25 Kasım 2023).

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/11/20231125-31.htm>

⁴ Hazine ve Maliye Bakanlığı (Gelir İdaresi Başkanlığı)'ndan: Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 554), Resmi Gazete, Sayı: 32380. (25 Kasım 2023).

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/11/20231125-27.htm>

Katılma hesaplarının vadeleri ve türlerinde değişiklik

TCMB, mevduat ve katılım fonlarının vadelerinde değişiklik yaptı.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), mevduat ve katılım fonlarının vadeleri ve türlerinde değişikliğe gitti.

TCMB'nin Mevduat ve Katılım Fonlarının Vadeleri ve Türleri Hakkında Tebliğ'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ'i Resmi Gazete'nin bugünkü sayısında yayımlandı.

Buna göre, Katılma hesapları, 1 aya kadar vadeli (1 ay dahil), 3 aya kadar vadeli (3 ay dahil), 6 aya kadar vadeli (6 ay dahil), 1 yıla kadar vadeli ve 1 yıl ve daha uzun vadeli (1 ay, 3 ay, 6 ay ve yıllık kar payı ödemeli) olarak açılacak hesaplar olarak değiştirildi.⁵

Hayvancılık destekleri artırıldı

Tarım ve Orman Bakanlığı, hayvancılıkta sürdürülebilirliği sağlamak ve verimliliği artırmak amacıyla 2023'te uygulanacak birçok destek kalemini yüzde 100-150 artırdı.

Bakanlıktan yapılan yazılı açıklamaya göre, "Hayvancılık Desteklemeleri Uygulama Tebliği" 1 Ocak'tan itibaren geçerli olmak üzere Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

Hayvancılıkta sürdürülebilirliği ve verimliliği sağlamaya yönelik birçok destek kaleminde yüzde 100-150 artış yapıldı.

Bu kapsamda, 2022'de 12 bin lira olan sürü yöneticisi (çoban) desteği, 2023'te yüzde 150 artışla 30 bin liraya çıkartıldı. Koç ve teke alım desteği, küçükbaş hayvan ıslahının sağlanması, verimliliğin ve sürü kalitesinin artırılması amacıyla 2023'te hayvan başına 2 bin lira olarak uygulanacak.

Buzağı desteği, 2022'de kriterleri sağlanması durumunda 900 TL/başa kadar verilirken 2023 yılı için yüzde 133 artışla 2 bin 100 TL/başa çıkartıldı. Bu destek 2023'te doğan her buzağı için verilecek.

Düve alım desteğinin ise hastalıktan arı işletmeler için yüzde 50 hibe oranında uygulanmasına başlanacak. Anaç koyun keçi desteği, 2022'de 50 TL/baş iken 2023 için yüzde 100 artışla 100 TL/başa yükseltildi.⁶

⁵ Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasından: Mevduat ve Katılım Fonlarının Vadeleri ve Türleri Hakkında Tebliğ (Sayı: 2007/1)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sayı: 2023/31), Resmi Gazete, Sayı: 32380. (25 Kasım 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/11/20231125-29.htm>

⁶ Tarım ve Orman Bakanlığından: Hayvancılık Desteklemeleri Uygulama Tebliği (No: 2023/41), Resmi Gazete, Sayı: 32381. (26 Kasım 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/11/20231126-3.htm>

Yatırım projelerinin stratejik önceliğine dair düzenleme

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, aracı bankalar kanalıyla sağlanan finansal imkanlardan yararlanmak için başvuru yapacak projelere ilişkin yapılacak stratejik öncelik ve teknik değerlendirmelere ilişkin usul ve esasları belirledi.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından hazırlanan "Yatırım Projelerinin Stratejik Öncelik ve Teknik Değerlendirmesine Dair Tebliğ" Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

Buna göre, aracı bankalara finansman başvurusu öncesinde Bakanlık değerlendirmesini almak üzere yapılacak başvurular, stratejik ve proje bazlı yatırım teşvikleri ile hamle programı kapsamındaki desteklerden yararlanan ya da "stratejik öncelikli ürün listesi" veya "teknoloji alanları listesi" kapsamında bir ürünün üretilmesi ya da teknoloji alanında geliştirme faaliyetleri ve bu teknolojilere dayalı sistemlerin üretilmesine dönük yatırım yapılmasını hedefleyen projeleri olan yatırımcılar tarafından yapılabilecek.

Finansman programından yararlanmak isteyen yatırımcılar, Bakanlık değerlendirmesini müteakip, Bakanlıktan alacakları görüş yazısıyla aracı bankaya finansman başvurusunda bulunacak.

Başvuru öncesinde projelerine ilişkin Bakanlık değerlendirmesini almak üzere başvuruda bulunmak isteyen yatırımcılar, bu başvurularını Bakanlık tarafından oluşturulan elektronik portal üzerinden gerçekleştirecek.

Başvuru tarihi itibarıyla AR-GE harcamaları dahil öngörülen toplam yatırım tutarının en az 1 milyar lira olması gerekiyor.

Finansman programından yararlanan yatırımcılara söz konusu yatırımları için düzenlenen teşvik belgesi kapsamında herhangi bir faiz desteği sağlanmayacak.⁷

Anonim ve limited şirketlerde asgari sermaye tutarı artırıldı

Yeni düzenleme ile birlikte, anonim şirketler en az 250 bin TL, limited şirketler ise 50 bin TL sermayeyle kurulabilecek.

Anonim ve limited şirketler için en az sermaye tutarının artırılmasına ilişkin 7887 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı 25 Kasım 2023 tarihli ve 32380 sayılı Resmi Gazete'de yayımlandı.

⁷ Sanayi ve Teknoloji Bakanlığından: Yatırım Projelerinin Stratejik Öncelik ve Teknik Değerlendirmesine Dair Tebliğ, Resmi Gazete, Sayı: 32381. (26 Kasım 2023).

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/11/20231126-2.htm>

1 Ocak 2024 tarihinden itibaren anonim şirketler en az 250 bin TL, limited şirketler ise 50 bin TL sermayeyle kurulabilecektir.

Sermayesi belirtilen tutarın altında olan mevcut şirketler için ise bu aşamada sermaye artırımını yapma zorunluluğu bulunmuyor.⁸

Portföy yönetim şirketleri ve bu şirketlerin faaliyetlerine ilişkin değişiklik

Portföy yönetim şirketleri ve bu şirketlerin faaliyetlerine ilişkin değişiklik yapılmasına dair tebliğ Resmi Gazete'de yayımlandı.

Portföy yönetim şirketleri ve bu şirketlerin faaliyetlerine ilişkin esaslar tebliğinin 20'nci maddesinin yedinci fıkrasında değişikliğe gidilmiştir.

Portföy yönetim şirketleri ve bu şirketlerin faaliyetlerine ilişkin değişiklik yapılmasına dair tebliğ Resmi Gazete'de yayımlandı.

Açıklamada, "Portföy yöneticileri ve fon hizmet biriminin Şirket bünyesinde oluşturulmuş olması halinde fon müdürü, Şirket tarafından tam zamanlı ve münhasıran bu görevleri yerine getirmek üzere istihdam edilir. Bu Tebliğ hükümleri çerçevesinde Şirket bünyesinde oluşturulması gereken birimlerde görevli diğer ihtisas personeli de, bu Tebliğde belirtilen haller saklı kalmak kaydıyla, tam zamanlı olarak ve münhasıran ilgili görev için istihdam edilir. Lisanslamaya ilişkin Kurul düzenlemeleri çerçevesinde portföy yöneticisine bağlı yardımcı olarak çalışan personelin Sermaye Piyasası Faaliyetleri Düzey 1 Lisansına sahip olması zorunludur. Portföy yöneticisi yardımcısı olarak en fazla üç yıl çalışılabilir. Portföy yöneticiliği için Kurul düzenlemelerinde aranan lisansların edinilmesi halinde bu süre beş yıla kadar uzayabilir" denildi.

Düzenlemeye, "Bu fıkranın yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla yatırım danışmanlığı faaliyet yetki belgesi almış ve araştırma uzmanının yatırım danışmanı olarak görevlendirildiği Şirketler tarafından bu Tebliğin 20'nci maddesinin yedinci fıkrasına en geç 30/6/2024 tarihine kadar uyum sağlanması zorunludur" maddesi eklendi.⁹

⁸ Cumhurbaşkanlığı Kararı: Anonim ve Limited Şirketler İçin En Az Sermaye Tutarının Artırılmasına İlişkin Karar (Karar Sayısı: 7887), Resmi Gazete, Sayı: 32380. (25 Kasım 2023).

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/11/20231125-23.pdf>

⁹ Sermaye Piyasası Kurulundan: Portföy Yönetim Şirketleri ve Bu Şirketlerin Faaliyetlerine İlişkin Esaslar Tebliği (III-55.1)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (III-55.1.e), Resmi Gazete, Sayı: 32383. (28 Kasım 2023).

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/11/20231128-11.htm>

BDDK'dan Adabank'ın katılım bankası olarak değiştirilmesine izin

BDDK, Adabank'ın katılım bankası olarak niteliğinin değiştirilmesine izin verdi.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu(BDDK), Adabank AŞ'nin katılım bankası olarak niteliğinin değiştirilmesine izin verdi.

BDDK'nın konu ile ilgili kararı Resmi Gazete'de yayımlandı.

Açıklamada, "Mevduat bankası olarak faaliyet gösteren Adabank AŞ'nin katılım bankası olarak niteliğinin değiştirilmesi talebinin değerlendirilmesi neticesinde; Banka'ya, 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen "katılım fonu kabulü" ile (t) bendinde belirtilen "finansal kiralama işlemleri" konularında faaliyette bulunma izni verilmesine karar verildi. Karar ile birlikte anılan maddenin ikinci fıkrası kapsamında Bankanın "mevduat kabulü" izninin iptal edilmesi kararlaştırıldı" denildi.¹⁰

Elektrikli araç ithalatına ilişkin düzenleme

Ticaret Bakanlığı'nın elektrikli araçların ithaline ilişkin tebliği Resmi Gazete'de yayımlandı.

Ticaret Bakanlığı tarafından bazı elektrikli araçların ithalatına ilişkin düzenleme yapıldı.

Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren düzenlemeye göre, Avrupa Birliği ve Serbest Ticaret Anlaşması imzalanan ülkeler menşeli olmayanlarının Serbest Dolaşıma Giriş Rejimine tabi tutulması halinde, gümrük beyannamelerinin tescilinde gümrük idarelerince, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca veya yetki verdiği kurum veya kuruluşça düzenlenen "İzin Belgesi" aranacak.

İzin belgesi muafiyeti sağlanabilmesi için eşyanın A.TR Dolaşım Belgesi veya ilgili Serbest Ticaret Anlaşması kapsamında menşe ispat belgesi ile gelmesi gerekecek.

İzin Belgesi düzenlenebilmesi için; ithalatı yapılacak eşyanın satış sonrası montaj, bakım ve onarımı için TS 12047 ve TSE K 646 standartlarında 7 coğrafi bölgede en az 20 yetkili servis istasyonunun ithalatçının kendisi tarafından kurulmuş olduğunun Türk Standartları Enstitüsü (TSE) tarafından belgelendirilmesi gerekecek.

¹⁰ Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumundan: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun 23/11/2023 Tarihli ve 10729 Sayılı Kararı, Resmi Gazete, Sayı: 32383. (28 Kasım 2023).

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/11/20231128-12.pdf>

Elektrikli araç alım, satım, bakım ve onarımından sorumlu olacak kişilerin TSE veya Meslekî Yeterlilik Kurumu tarafından münhasıran elektrikli araç alım, satım, bakım ve onarımına ilişkin bir yeterlilik belgesine sahip olması istenecek.¹¹

Aile ve Gençlik Fonu Resmi Gazete'de

Aile müessesesinin desteklenmesi, güçlendirilmesi, gençlerin sosyal risklere karşı korunması ve gelişimleri ile girişimlerine destek sağlanmasına yönelik kaynağın oluşturulması, yönetilmesi ve ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına aktarılması için Aile ve Gençlik Fonu (Fon) kurulmasına ilişkin kanun Resmi Gazete yayımlandı.

Aile ve Gençlik Fonu'nun kurulmasına ilişkin kanun Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

Buna göre, aile müessesesinin desteklenmesi, güçlendirilmesi, gençlerin sosyal risklere karşı korunması ve gelişimleri ile girişimlerine destek sağlanmasına yönelik kaynağın oluşturulması, yönetilmesi ve ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına aktarılması için Aile ve Gençlik Fonu (Fon) kurulacak.

Kamu tüzel kişiliğini haiz fon, Hazine ve Maliye Bakanlığı'na bağlı olacak.

Yönetim Kurulu; Hazine ve Maliye Bakan yardımcısı başkanlığında, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakan yardımcısı, Gençlik ve Spor Bakan yardımcısı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakan yardımcısı ile Sanayi ve Teknoloji Bakan yardımcısı olmak üzere beş kişiden teşekkül edecek ve Yönetim Kurulu kararları oy çokluğu ile alınacak.

Fon yönetim kurulu fondan kaynak aktarımı yapılacak projeleri, aktarılacak kaynak tutarını, harcama programlarını belirlemeye yetkili olacak.

Fonun sekretarya hizmetleri Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yerine getirilecek.¹²

¹¹ Ticaret Bakanlığında: Bazı Elektrikli Araçların İthaline İlişkin Tebliğ (İthalat: 2023/22), Resmi Gazete, Sayı: 32384. (29 Kasım 2023).

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/11/20231129-6.htm>

¹² Kanun: 7474 Sayılı Aile ve Gençlik Fonu Kurulması Hakkında Kanun, Resmi Gazete, Sayı: 32384. (29 Kasım 2023).

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/11/20231129-11.htm>